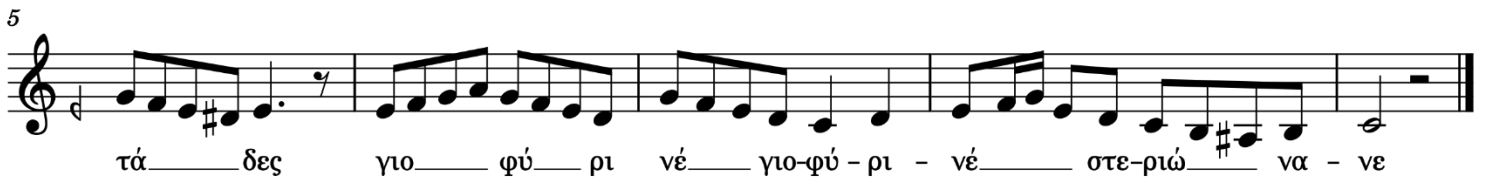

Σαράντα μαστορόπουλα

Μικρά Ασία

Σαράντα μαστορόπουλα κι εξήντα μαθητάδες,
γιοφύριν ε-, γιοφύριν εστεριώνανε
Γιοφύριν εστεριώνανε στις Άρτας το ποτάμι
Όλη μερί-, όλη μερίτσα χτίζανε

Όλη μερίτσα χτίζανε, το βράδυ γκρεμιζόταν.
Μοιρολογούν, μοιρολογούν οι μάστοροι
Μοιρολογούν οι μάστοροι και κλαίνε οι μαθητάδες.
– Αλίμονο, αλίμονο στους κόπους μας

(Αλίμονο στους κόπους μας, κρίμα στη δούλεψή μας.)

Κι ένα πουλί, καλό πουλί, κελαηδεί και λέει.
– Δίχως για να, δίχως για να στοιχειώσετε
Δίχως για να στοιχειώσετε άνθρωπο στο γιοφύρι
γιοφύρι δε, γιοφύρι δε στεριώνεται.

Γιοφύρι δε στεριώνεται στις Άρτας το ποτάμι.
Ούτε Τούρκο, ούτε Τούρκο ούτε Ρωμιό,
Ούτε Τούρκο ούτε Ρωμιό, νε ξένο, νε διαβάτη
μόνο του πρω-, μόνο του πρωτομάστορα
μόνο του πρωτομάστορα την όμορφη γυναίκα
Πιάνει μηνάει, πιάνει μηνάει της λυγερής

Μεταγραφή σε παρτιτούρα: Κυριάκος Καραμπερόπουλος. Ήχος πλάγιος Δ'.

Ευρύτατα διαδεδομένη παραλογή. Μας φέρνει στον νου τον μύθο της Ιφιγένειας στην Αυλίδα: ο μάντης Κάλχας ζητά από τον Αγαμέμνονα να θυσιάσει την κόρη του Ιφιγένεια για να ξεκινήσει η εκστρατεία εναντίον της Τροίας.

«Οι αρχέγονες παγανιστικές δοξασίες πίστευαν πως οι δαιμονικές δυνάμεις που κατοικούν και κυβερνούν τη μάνα- φύση, για να ευλογήσουν κάθε ανθρώπινη επέμβαση πάνω της ζητούν κάποιο αντίτιμο. Κατά συνέπεια για να στερεωθεί ένα μεγάλο οικοδόμημα, τα στοιχεία πρέπει πρώτα να εξευμενιστούν με μια ανάλογα μεγάλη προσφορά αιματηρή, μιαν ανθρωποθυσία. Η ψυχή του θύματος τότε δαιμονοποιείται, αποκτά δύναμη ακατανίκητη, γίνεται κι εκείνη «στοιχειό», που θα προστατεύει για πάντα το κτίσμα από κάθε φυσική ή υπερφυσική απειλή.

Οι προφορικοί θρύλοι διέσωσαν μέσα στους αιώνες τη λησμονημένη ανάμνηση τελετουργικών ανθρωποθυσιών που ως λατρευτική πρακτική ήταν γνωστές σε όλους τους πολιτισμούς. Στον ευρωπαϊκό χώρο, από τους άπειρους περί ανθρωποθυσιών θρύλους και παραδόσεις, ποιητική μορφή παίρνει μόνο ο μακάβριος μύθος της «στοίχειωσης», δηλαδή της εντείχισης νεαρής γυναίκας, κατά την απαίτηση του στοιχειού, για τη στερέωση μιας μεγάλης γέφυρας. Η αφηγηματική αυτή μπαλάντα είναι πλατιά διαδεδομένη στους λαούς της νοτιοανατολικής Ευρώπης, στην Ουγγαρία και σε όλα τα Βαλκάνια. Στην Ελλάδα, τα νησιά, την Κύπρο και τη Μικρασία είναι πασίγνωστη ως το τραγούδι του Γεφυριού της Άρτας, μια που το χτίσιμο του συγκεκριμένου γεφυριού αναφέρεται στις περισσότερες παραλλαγές...

Μιράντα Τερζοπούλου (2008)